

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

53. An sit blasphemus consuetudinarius, qui post retractatam per actum
oppositum pravam voluntatem, iterum deliberatè per tres vices
blasphemat? Et an iste nunquam incidat blasphemando tali modo in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

plectitur utrumque. Neque hoc dixisse volui ad laxandas Confessoriorum manus, verum ad eosdem liberandos errore, ne, si forte quępiam absoluant contra conscientiam erroneam sponte sua, si non excommunicationis, saltem mortalis peccati laqueo se implicant, & plurimi etiam se excommunicatos credent, etsi non essent.

4. At si aliquis hic querat, an conculcantes, vel percutientes sacras imagines sint blasphemii, vel sacrilegi? Respondeo, hanc esse blasphemiam, docere Gypium de casibus reservat. cap. 9. casu 3. num. 8. esse verò sacrilegium melius tenet Pater Vidal. *vbi supr.* num. 33. Sed quicquid sit de hoc, certum est tale delictum pertinere ad Sanctum Officium tanquam merè Ecclesiasticum; & ita me citato tenet nouissimè Antonellus in *Regim. Eccl. Episc. tom. 2. lib. 6. cap. 25. num. 1.*

RESOL. LIII.

An sit blasphemus consuetudinarius qui post retractatū per actum oppositum pravam voluntatem, iterum deliberatè per tres vices blasphemat?

Et an iste nunquam incidat blasphemando tali modo in casum reservatum blasphemia publicæ, & ex consuetudine; & hoc toties quoties per retractationem, & post actum contritionis extra Sacramentum detestatur consuetudinem aduertenter blasphemandi, si iterum semel, vel bis, aut ter blasphemat post ultimam retractationem, confessionem, vel contritionem?

Et notatur, quod hoc non debet intelligi de blasphemis eodem tempore, eodemque impetu ira prolatis, sed de euomit in interpolatis temporibus.

Et quid est dicendum de eo, qui in ludo eodem, & cum eisdem personis ex intervallo, & interpolatis diuersis verbis pluries blasphemauit Deum, vel B.V. virginem, an, inquam, incidat in casum reservatum, ut blasphemus ex prava consuetudine? Ex part. 1. o. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 7. 1. aliis 69.

Sup. doctrina contenta in hoc §. si pro blasphemia publica, & consuetudinaria, lege §. Notandum est Res. præ terita, & pro consuetudine blasphemandi tantū per lege in tom. 4. tract. 11. ex Ref. 8. doctrinam §. Nota tamen.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Carolus de Baucio de casibus reservat. Ecclesia Neapolitana, fol. 41. vbi sic ait: Dubium est, qui sic blasphemat coram quinque Deum ex perueria consuetudine, sed accepta penitentia in foro penitentiali decreuit apud se non amplius blasphemare; verum post aliquod temporis spatium, iterum re incidit bis, aut ter coram sex personis, an iste dicatur peruersè blasphemare? Respondetur quod sic, quia consuetudo facile inducitur, sed difficulter repellitur, & res de facili redit ad pristinam naturam Rursus illud dicitur nunquam fuisse, quod nunquam decreuit, ut patet ex cap. *Nam & ego*, iuncta gloss. de verb. significat. sed qui post blasphemiam penitentia peracta recidunt, non videntur perstitisse in penitentia: ergo perseverant in habitu peruerso blasphemie, ut consuetudo reuiuiscat; ut patet ex Textu, in cap. *Eos*, qui de sentent. Excommunicat. in 6. Hucusque Baucius; cui adde Grassium, de Casib. reservat. lib. 1. cap. 10. num. 67.

2. Sed negatiuam sententiam tenet noster Pater Vidal. in *Arca Theolog. Mor. tit. de Blasphemia. Inquis. vnica*, num. 42. sic asserens: Quares an censetur blasphemans ex perueria consuetudine ille, qui dum confessus est peccata sua habuit firmum propositum se corrigendi, & non amplius blasphemandi: attamen interiecto aliquo temporis spatio, iterum aduertenter blasphemat semel, aut bis coram tot personis sufficientibus ad faciendam blasphemiam publicam, & per consequens an illa blasphemia com-

prehendatur sub casu reservato? Respondetur negatiuè. Probatum primò, quia blasphemie remissa non aggravant, neque coincidunt cum subsequentiibus sed ista vltima non sunt ex se sufficientes ad constituendum blasphemantem ex consuetudine: ergo non censetur blasphemans ex prava consuetudine, qui post habitum efficac propositum non amplius blasphemandi iterum semel, vel bis blasphemat, ac idcirco talis blasphemia non erit reservata: Antecedens probatur, quia blasphemie remissa per penitentiam sunt omninò extinctæ, quoad omne luum esse, & virtutem: ergo nullo modo concurrunt ad constituendas subsequentes: Nam quod in se nulum esse habet, neque etiam potest concurrere ad esse alterius. Secundò probatur: illa consuetudo peccaminosa blasphemandi videtur interrupta per efficac propositum se abstinendi ab hoc blasphemie peccato: ergo cessat status huius peccati; cum eius causa sit interrupta, & ablata, & idèd per actus subsequentes denudò incipitur, non verò continuatur: ergo quis iterum blasphemando semel, vel bis, non censetur blasphemans ex consuetudine prava, & per consequens illa blasphemia non erit reservata. Aduertendum etiam est, hanc nostram probabilissimam, & veram opinionem verificari semper, toties quoties quis per actum contritionis extra Sacramentum Penitentiae detestatur hanc perueriam consuetudinem aduertenter blasphemandi. Vnde, si quis coram pluribus personis in diuersis temporibus profert semel, aut bis, vel ter blasphemiam aduertenter, & postea per verum contritionis actum se penitet, & deinde interiecto temporis spatio iterum semel, bis, vel ter blasphemaret coram pluribus personis, ac præterea denudò se efficaciter penitet, & id per plures vices obseruaret tam labi in peccatum blasphemie, quam resurgere cum Dei gratia dico, quod iste nunquam incidet blasphemando tali modo in casum reservatum blasphemie publicæ, & ex consuetudine. Patet ex supra adductis. Nota ergo pie Lector totum id diligenter, si vis immunis esse a multis scrupulis: Nam hic casus passim solet occurrere. Et hæc omnia docet Pater Vidal vbi supra: in cuius favorem obseruo hanc opinionem extare in tabella casuum conscientie Episcopatus Bergomensis, in qua vt obseruat Lyppo de Casibus reservatis, part. 2. casu 11. num. 9. declaratur vt tempus ac numeratio actuum blasphemiarum incipiat post habitum vltimam confessionem, vsque ad immediatè sequentem. Et hoc etiam docet Floronus de Casibus reservatis, part. 2. cas. 3. num. 10.

3. Et nota hic superius dicta debere intelligi, non de blasphemis in eodem impetu iræ, eodemque tempore prolatis, sed de euomit in interpolatis temporibus. Ratio est, tum quia actus plures vnico contextu facti, pro vnico iudicantur. Curtius, consil. 54. super duob. col. 1. in fine. Tum quia ex continuatione actus vnus crimen supponitur. Dices cum leg. *Nunquam plura*, ff. de Privat. delictis; quòd plura delicta pluribus penis plecti debent: ista autem sunt plura delicta, scilicet plures blasphemie: ergo, vel pluribus penis, vel saltem pena reuerationis puniri debent. Respondetur, quod nec pluribus penis plecti debent quia non sunt euomitæ cum intervallo temporis: nec item plecti debent pena reuerationis, quia non sunt plura peccata blasphemie formaliter loquendo, vti requiritur ad incidendum in casum, sed vnum. Obijcies, quod actus geminatus plus operatur, quàm simplex. leg. *Cum scimus*, Cod. de Agric. & censuris, lib. 11. Respondetur, quod operatur aliquid plus quoad ostensionem maioris malitiæ, sed non quoad multiplicatam actuum, seu blasphemiarum formaliter distinctarum.

4. Nota

4. Nota etiam, quod dubium est de eo, qui in ludo eodem, cum eisdem personis ex intervallo, & interpolatis diuersis verbis pluries blasphemauerit Deum, vel Beatissimam Virginem, an incidat in casum referuatum, vt blasphemans ex peruersa conuentione? Respondetur non incurrere casum referuatum, quia non sunt diuersae blasphemiae, si fuerint prolatae ex intervallo, & interpolatis diuersis vicibus in eodem ludo, quia solius temporis intervallum non inducit diuersitatem, vel pluralitatem delicti, sed diuersi impetus. Quare si eodem impetu diuersis temporibus tantum continuatis cum temporis intervallo fuerint prolatae plures, & plures blasphemiae, vna tantum censetur: Ad hoc facit Text. in leg. Quod lex. §. fin. ff. de adult. Et haec omnia docet Baucius, vbi supra fol. 37. & ante illum Grassius loco citato, num. 6. 1.

RESOL. LIV.

An alumni, qui viuunt in Collegiis Societatis Iesu, vel aliorum Regularium exemptorum subdantur casibus Episcopalis? Idem est quoad confessiones & censuras. Ex part. 7. tr. 12. & Misc. 3. Ref. 1. 4. alias 12.

§. 1. **M**ouet hoc dubium Bordonus in consil. Regul. resol. 38. quest. 5. num. 10. vbi sic ait. An Scholares collegialiter viuentes sub cura, & disciplina Religiosorum exemptorum, vt sunt nobiles in Collegiis Societatis Iesu, aut aliorum Regularium subdiciantur quoad casus referuatos ab exemptis Superioribus Monasterij, vbi manent, an Episcopo, in cuius Diocesi habitant? 2. Respondetur, si consentitur Confessariis Regularibus ab Episcopo, necessario approbatis, tenentur casibus Episcopalis, quia ille Confessarius, cui restricta est potestas, illos iudicare non potest, nisi virtute potestatis, quam habet a suo Episcopo, ac proinde a referuatis absolueret non potest secum collegialiter viuentes. Quod si confiteri possunt Confessariis solum intra Religionem admissis, subdiciuntur casibus Regularibus, quia talis Confessarius eos iudicare habet iuxta limites potestatis sibi communicatae a suo Superiore. Faciunt dicta superioribus sub questione 3. Confirmatur, quia isti confiteri possunt Confessariis solum in Religione approbatis, cum continui sint eorum commentales. Ita Bordonus: sed protulit dicendum est, supradictos, quoad confessiones, censuras & casus referuatos per omnia subiectos esse Episcopo in cuius Diocesi habitent; nec valet esse continuos commentales Regularium, nam ex suis viuunt expensis, & talem rationem alibi refutauimus.

RESOL. LV.

In Tabella casuum referuatorum Diocesis Panormitanae adest peccatum sodomia; quasitum a me fuit, an pueri ante annos pubertatis includantur in tali referuatione? Ex part. 2. tract. 15. & Misc. 1. Ref. 1.

§. 1. **D**vas inuenio apud Doctores sententias circa hanc questionem. Prima affirmat, sic Homobonus de cas. referu. p. 1. c. 3. fol. 60. ait: Peccata impuberum, vt masculorum ante 12. annum, referuationibus Episcoporum subduntur, nisi aliud eorum statutis caueatur: ita etiam docuit Lazarius tractat. de Blasphemia, q. 9. numer. 4. 2. & nouissime

Floronus de casib. referuat. part. 1. cap. 3. num. 3. 2. Secunda opinio negat, ita doctissimus Paludanus in 4. sent. dist. 34. qu. 2. artic. 1. & nouissime Iacobus de Grassis tom. 1. Consiliorum lib. 5. de adult. conf. 3. n. 13. & seq. vbi quaerit, an pueri succubi & muliebria patientes comprehendantur sub casu referuato; & respondet negatiue, quia sicut minor aetas in foro exteriori excusat a poena ordinaria, ita & in animae iudicio. Et ita etiam docet Bellocchius de cas. referuat. p. 2. q. 1. n. 203. & q. 17. num. 66.

RESOL. LVI.

Quidam Sacerdos absoluit penitentem, qui rem habuerat cum femina in vase propestero, tenens illam opinionem, hanc non esse veram sodomiam, nec includi in casu referuato sodomie posito in Tabella Illustrissimi Archiepiscopi; quasitum postea, an peccauerit, & an illud Sacramentum fuerit nullum, quia ille penitens aliud peccatum in illa confessione non fuerat confessus? Et discutitur, an in materia Sacramentorum sequi possit opinio probabilis, relicta probabiliori & tutiori? Et adde non solum errorem communem, sed etiam probabilem Doctorum opinionem efficere, vt Ecclesia det iurisdictionem, etiamsi forte opinio illa sit falsa, vt si probabile sit talem posse absolueret referuatis, censuris, & similibus. Ex part. 2. tract. 15. & Misc. 1. Ref. 29.

§. 1. **A**liqui, vt ipse asserbat, responderunt affirmatiue. Nam licet in aliis possit quis sequi opinionem probabilem, relicta etiam probabiliori & tutiori, vt nos supra probauimus, tamen hoc non est licitum in administrandis Sacramentis. Sed talis Sacerdos tenuit opinionem probabilem, & Ref. 65. vt §. cum illa Sacramentum administrat; ergo. Et ita hanc sententiam docuit Sancius in select. disput. 44. num. 19. Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 8. art. 5. dub. 1. Salas in p. 2. tom. 1. tract. 8. disp. vnic. sect. 10. n. 101. & sect. 27. n. 286. & 287. & nouissime Filliuc. in q. mor. tom. 2. tract. 21. c. 4. n. 139. vbi ait: In casu opinionum circa iurisdictionem Sacerdotis confessiones excipientis, magis tutam opinionem sequendam esse censeo, vbi tamen adesset communis error, cum titulo colorato satis tuto, potest talis haberi pro vero Confessario. Haec ille.

2. Sed ego ad propositum dubium negatiue respondendi. Nam licet verum sit, quod in materia Sacramentorum non sit sequenda opinio probabilis, relicta probabiliori & tutiori, non solum ratione obligationis charitatis erga proximum, vt voluit Vasquez in p. 2. tom. 1. disp. 63. cap. 3. verum etiam ratione reuerentiae debitae Sacramento, & ita absolute tenuit hanc opinionem Suarez in 3. p. tom. 4. disput. 26. sect. 6. num. 5. licet mihi distinctio Vasq. magis placeat, tamen ab hac regula, & ex ista conclusione excipitur casus, de quo loquimur: nam si aliquae opiniones circa iurisdictionem Sacerdotis ad audiendas confessiones versantur, & opinio probabilis doceat illam habere, probabilior autem neget, licitum est Sacerdoti relinquere probabiliorum, & sequi probabilem Ita. Malder. imp. 2. quest. 19. art. 5. disp. 86. ante dist. 7. Martinez tom. 1. in p. 2. q. 19. art. 9. dub. 6. concl. 7. Bonac. tract. de leg. disput. 2. q. 4. punct. 9. num. 19. Reginald. in praxi, tom. 2. lib. 1. cap. 8. num. 102. & 103. Coninch. de Sacram. disp. 8. dub. 3. concl. 6. num. 22. & dub. 6. num. 46. & Lessius de iust. lib. 2. c. 29. dub. 8. num. 68. vbi asserit: Adde non solum errorem communem, sed etiam probabilem

Sup. hoc in ita in Ref. 58. Et ideo §. vlt. sed lege eam per tom. 5. & in Ref. 65. vt §. in tom. 6. tr. 1. in fine Ref. 79. & in tom. 5. tr. 9. Ref. 35 §. 1. post medium a veris, vnde asserit, & si placeat, lege hic infra in te. 7. doctrina Ref. 132. signanter ad medium.

* Sup hoc in tom. 8. tr. 1. Ref. 4. & in aliis eius primae not.